O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

Kuch — adolatda

Adolat

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-siyosiy va huquqiy gazetasi

1995 yil 22 fevraldan chiqa boshlagan · 2002 yil 12 aprel · juma · № 15 (354) · sotuvda erkin narxda

Бугун бошимиздан кўп машаққатли синов ва оғир кунларни кечириб, босиб ўтган йўлимизни танқидий баҳолаб, биз шуни ишонч билан айтишимиз мумкинки, беш тамойилга асосланган тараққиёт моделимиз, шиоримизга айланиб кетган «Ислоҳотлар ислоҳот учун эмас, ислоҳотлар инсон учун» ва «Янги уй қурмай туриб, эскисини бузманг» деган принципларимиз ҳаётимизда ўзининг амалий тасдиғини топмоқда.

Ислом КАРИМОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент Ислом Каримов,

Сиз билан учрашиш мен учун ғоят катта шараф бўлди. Эҳтиром ва эътиборингиздан бошим кўкка етиб, кўмагингиз ва ҳамфикрлигингиз учун миннатдор эканлигимни маълум қиламан.

Ғамхўрлигингиз учун билдираётган алоҳида миннатдорлигимни қабул этгайсиз. Сиз билан келгусида яна учрашиш бахтига муяссар бўлишдан умидворман. Сизга ва Ўзбекистон халқига энг яхши тилакларимни изҳор этаман.

Эҳтиром билан,
Майкл Р. БЛУМБЕРГ,
Нью-Йорк шаҳри мэри.

Нью-Йоркдаги учрашув.

ШАҲРИСАБЗНИНГ ЯНГИ «ОҚСАРОЙИ»

Кечагина буюк Соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 666 йиллигини нишонладик. Улуғ бобомизнинг киндик қони тўкилган «яшил шаҳар» – Шаҳрисабзнинг эса бу йил 2700 йиллик тўйи бўлади. Шундай қутлуғ саналар муносабати билан шаҳарда пайдо бўлган байрамона шукуҳ 10 апрель куни юз берган муҳим воқеа билан янада бойиди. Шаҳрисабзда Ўзбекистон, Туркия ва Япония ишбилармонлари ҳамкорлигининг самараси бўлмиш «Оқсарой тўқимачи лтд» қўшма корхонасининг расмий очилиш маросими бўлиб ўтди.

Ушбу тантанада иштирок этиш учун Шаҳрисабзга Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Козим Тўлаганов, Бош вазир ўринбосари Мираброр Усмонов, «Ўзбекенгилсаноат» уюшмаси раиси Ботир Эргашев, Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки бошқаруви раиси Зайниддин Мирхўжаев, Туркия ва Япония элчихоналари, Туркиянинг «Бурсел» фирмаси ҳамда Японияниг «Мицубиси» корпорацияси вакиллари ташриф буюрди.

Тантанали маросимни Қашқадарё вилояти ҳокими Бахтиёр Ҳамидов очди.

Маросимда К. Тўлаганов сўзга чиқиб, Ўзбекистон, Япония ва Туркия ишбилармонлари ҳамкорлигида бунёд этилган бу қўшма корхона нафақат, Шаҳрисабз аҳлининг эмас, балки бутун Ўзбекистон халқининг ютуғи эканлигини таъкидлади.

Туркиянинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Решит Уман ва Япония элчисининг маслаҳатчиси Имашахи Хироюки уч мамлакат ўртасидаги кўп томонлама иқтисодий ҳамкорлик изчил ривожланаётгани, бунда Президент Ислом Каримов раҳбарлигида мамлакатимизда олиб борилаётган сиёсат туфайли хорижлик сармоядорларда Ўзбекистон истиқболига ишонч кучлилиги муҳим ўрин тутишини қайд этди.

Тадбирда «Бурсел» фирмаси вакили Бурҳон Энуштекин Козим Тўлагановга қўшма корхонанинг рамзий калитини тақдим этди. Бу калит «Оқсарой тўқимачи лтд» бош директори Зайниддин Боқиевга топширилди.

Тўқувчи қиз Маҳлиё Умарова Шаҳрисабз ёшлари янги қўшма корхона билан фахрланишини айтиб, ўз тенгдошлари Президентимиздан ғоят миннатдор эканлигини таъкидлади.

Янгиликлар, воқеалар, хабарлар

ТАШАББУС ҚУЛОЧ ЁЙДИ

Ш. Рашидов тумани марказий кутубхонаси маъмурияти Қарияларни қадрлаш йили муносабати билан ҳафтанинг бир кунини кексаларга хизмат кўрсатиш учун ажратдилар.

Шу кун кутубхона ходимлари [illegible] кутубхонага келолмаётган қарияларга газета, журнал ва китоб етказиб берадилар. [illegible] марказий кутубхона китобхонларининг сони 400 нафарга кўпайди. Шуларнинг 30 нафарини қариялар ташкил қилади.

Ш. Рашидов тумани кутубхоначиларининг бу ташаббуси эндиликда вилоятнинг бошқа туманларида ҳам қўллаб-қувватланаётир.

ТАДБИРКОРЛИКНИ ҚУВВАТЛАБ

Республика «Бизнес-фонди» ва «Мадад» суғурта агентлиги ташаббуси билан Тошкентда тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш маркази барпо этилди.

Ушбу бинога «Бизнес-фонд» ва «Мадад» агентлиги, [illegible]

Тадбиркорларга қулайлик учун бу ерда яқин кунларда «Ўзтадбиркорбанк» ўз минибанкини очишни режалаштирмоқда.

ЛИЗИНГ ШАРОФАТИ БИЛАН

Қўрғонтепалик фермер Алижон Аҳмедов «МТЗ-80» русумли тракторни 4 миллион 300 минг сўмга харид қилди. Фермерга уни «Бизнес-фонд» лизинг шарти билан сотди.

[illegible] Жорий йилнинг охирига қадар лизинг шартлари билан кичик ва ўрта бизнес субъектларига 45 миллион сўмлик ускуналар берилади.

Кучли давлатдан – кучли жамият сари

ЎЗБЕКИСТОН ПАРЛАМЕНТИ

қуйи ва юқори палаталарга ўтиш босқичида

Мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов ўз вақтида икки палатали парламентни шакллантириш ғоясини илгари сурган эди. Чунки мамлакатимиз олий қонунчилик органи ислоҳоти ҳокимиятнинг бошқа бўғинлари такомиллаштирилган, умумий давлат сиёсатини юритишда аниқ ва ҳамжиҳат фаолият кўрсатган шароитдагина самара бериши мумкин.

Шунинг учун ҳам Юртбошимиз Олий Мажлиснинг саккизинчи сессиясида бу масалага асосан чуқурроқ тўхталиб ўтди. Ҳақиқатан ҳам икки палатали парламентга ўтиш масаласи сиёсий ҳаётимиздаги энг муҳим ва долзарб вазифа бўлиб турибди.

Энг аввало шуни айтиш керакки, бўлиб ўтган референдумда умумхалқ муҳокамасига қўйилган иккита масала – келгуси чақириқдан бошлаб Ўзбекистон парламентини жаҳон андозалари шаклида икки палатали қилиб жорий этиш ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг конституциявий ваколат муддатини беш йилдан етти йилга узайтириш масалаларига халқимиз [illegible]

«Юқори палата-Сенат ҳақида гапирадиган бўлсак, бу палата аъзолари декабрь ойининг охирида Қорақалпоғистон Жўқорғи Кенгеси, вилоятлар, шаҳар ва туман кенгашларига бўладиган сайловлардан кейин бир ой ўтмасдан, қонунда белгиланган тартибда сайланади, – деди Президентимиз ўз маърузасида.

Сессия садоси

Яъни, бу масалада ҳам узил-кесил аниқлик киритилган [illegible]

[illegible]

Бу ва шу каби саволлар барчани қизиқтириши аниқ.

Бу ҳақда Президентимиз саккизинчи сессияда қилган маърузасида аниқ-равшан тушунтириб берди.

[illegible] ниш тартибига келсак, бу палата аъзолари маҳаллий кенгашларга сайланган депутатлар орасидан уларнинг қўшма йиғилишида яширин овоз бериш йўли билан сайланади.

Сенат аъзолари қуйи палата томонидан тақдим этилган [illegible]

қонунларни маъқуллаш ёки рад қилиш орқали, аввало, мамлакатимиз, шу билан бирга, тегишли минтақа манфаатларини инобатга олган ҳолда, қонун ижодкорлиги соҳасида иштирок этиши кўзда тутилмоқда.

Юқори палата – Сенатнинг қуйи палатадан яна бир фарқи шундан иборатки, агар қуйи палата доимий асосда иш олиб борадиган бўлса, юқори палата – Сенат сессияларида тўпланиб, қуйи палата томонидан тайёрланган қонунларни муҳокама қилади ва ўз қарорини чиқаради».

Парламентнинг қуйи палатасида эса сиёсий партиялар ва сайловчиларнинг ташаббускор гуруҳларидан сайланган депутатлар доимий равишда иш олиб борадилар. Бугунги кунда сиёсий партияларнинг кенг қамровли фаолияти учун [illegible]

[illegible] учун бўладиган сайлов Ўзбекистоннинг кўппартиявийлик тизимини-сиёсий партияларни яна бир бор имтиҳондан ўтказиши, шубҳасиз.

Тўхтамурод ТОШЕВ.

Ислоҳот одимлари

МУЛКИ ТУРОН ИЧРА САРИШТА БИР БОҒ...

Соҳибқирон Амир Темур асос солган қадимий боғларнинг бугунги қиёфасини яратаётган Тойлоқ тумани боғбон, миришкорларининг саодатманд орзу-интилишлари хусусида

Таърифи етти иқлимга маълум Боғизоғон боғлари азалдан қут-барака, саховат манбаи бўлиб келган. Зарафшон дарёсидан жон олиб кўкарган бу қадим, серҳосил ерлар олтинга тенг ҳисобланади. Шу боис она тупроқнинг қадрига етиб сидқидил меҳнат қилаётган, фаровонлик яратаётган тойлоқлик деҳқонлар, боғбону миришкорлар чинакам бахтли, саодатманд кишилардир.

Истиқлол билан тенгдош Самарқанд вилоятининг бу кенжа туманида ўтган қисқа даврда салмоқли ўзгаришларга эришилди. Иқтисодиётда ҳам, ижтимоий-маданий ҳаётда ҳам янги, ёрқин саҳифалар битилди. Деҳқончилик маданияти гуркираб ривожланди. Қишлоққа саноат илдам кириб келди.

Бугун туманда мулкчиликни ривожлантириш, деҳқон ва фермер хўжаликлари сафини кенгайтириш, иқтисодиётда соғлом муносабатни қарор топтиришга ҳаётий вазифа сифатида қаралмоқда. Ҳокимлик қошидаги ер муносабатларини тартибга солиш, мулкдорларни рўйхатга олиш билан шуғулланувчи махсус комиссия ҳар битта талабгорнинг аризасини синчиклаб ўрганиб, унинг имкониятларини синовдан ўтказгач, оддий деҳқон ёки қишлоқ фуқароси янги ишга қўл ура олади. Фермерга қўйилаётган талаб эса бир хил: ҳосилдорлик ва даромад оддий усулда меҳнат қилаётган жамоаларга нисбатан икки баробар юқори бўлиши керак! Шундагина ерга қилинган харажатлар ўзини оқлайди. Иқтисод бозор йўлидан равон илгарилайди.

Энди бу талабнинг қандай натижа бераётганлиги билан қизиқаяпсизми? Марҳамат. Туманда ялпи қишлоқ хўжалиги маҳсулотининг 80 фоизи кичик ва ўрта бизнес корхоналари, ширкат ва фермерлар ҳисобига тўғри келмоқда. Сабзавотчилик ёки картошкачилик билан шуғулланаётган хусусий мулкдор бир гектар ердан 1,5–2 миллион сўмгача даромад олмоқда.

Туман агросаноат фирмасининг етакчи мутахассиси Карим Жўраевнинг таъкидлашича, оила пудрати, ижара ва фермерлик ҳаракати муносиб рағбатлантирилаётгани боис ютуқлар салмоғи кўпаймоқда. Боғ ва токзорлар ҳосилдорлиги бир йилда бир ярим баравар ортди. Ғалладан 50 центнергача ҳосил олинадиган бўлди.

Иқтисодий кўрсаткичларнинг ўсишидан даставвал ким манфаатдор бўлмоқда? Албатта, деҳқон-да. Бугун унинг оилавий бюджети анча мустаҳкамланган. Болаларининг эгни-боши бут, дастурхони тўкин-сочин. Мебель, гилам, машина сотиб олишга қурби етади.

Қишлоқдаги мулкдорлар – бир-биридан ғайратли, ташаббускор, изланувчан кишилар. «Элипок» ширкат хўжалигининг Ўсар бобо Шодиев бошлиқ «Ишонч», Усмон Отабоев раҳбар бўлган «Узумзор», «Олмазор» ширкат хўжалигидан «Исроил бобо», Боғизоғонда «Султон-М» фермер корхоналари бугун миллионлаб сўм фойда кўришмоқда.

– Қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларидан бу йил 17 миллиард сўм даромад қилишни режалаштирганмиз, – дея суҳбатни давом эттиради агрофирманинг етакчи мутахассиси Карим Жўраев. – Деҳқон ва фермер хўжаликларида рентабеллик даражаси ҳозирнинг ўзидаёқ 45–50 фоиздан ошмоқда. Демак фермерларни қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига янада кенгроқ жалб этишимиз зарур.

Дарвоқе, шу йилнинг биринчи чорагида туманда яна 100 та деҳқон ва фермер хўжаликлари рўйхатга олинди. Энди уларнинг сони 500 тадан ошди. Ахир фермерлар жами суғориладиган майдонларнинг 700 гектарига ёки атиги 10 фоизига эгалик қилганликлари ҳолда ялпи маҳсулотнинг 30 фоизини етиштириб беришмоқда.

Туманда янги корхонани рўйхатга олиш фермерга ер ажратиш билан кифояланиб қолинаётгани йўқ. Уларга ҳар томонлама амалий ёрдам берилмоқда. Чунончи зарур кредит маблағларини ажратиш, ёнилғи, ўғит материаллари билан таъминлаш, уруғлик, нав танлаш, фойдали шартномалар тузиш бўйича тендерларда иштирок этиш каби кўпдан-кўп масалаларда ғамхўрлик қилинмоқда.

Биргина сабзавотчилик соҳасини олиб кўрайлик. Туманда бир гектар сабзавотдан бир миллион сўм даромад олиш шарт қилиб қўйилган. Лекин бунга қандай эришиш мумкин? Албатта парвариш, сарф-харажатларнинг меъёрида бўлишини инкор этмаган ҳолда уруғлик ва нав танлашга алоҳида эътибор берилишини ҳисобга олиш лозим. Шу мақсадда туманнинг «Жумабозор» ижара хўжалигидаги Муртазо Ҳайдаров бошлиқ бригадада ўзига хос тажриба майдони барпо этилган. Бу ерда сабзавотнинг янги, серҳосил навлари экиб кўпайтирилади ва хўжаликларга тарқатилади. Хусусан дала лабараториясида синовдан ўтган помидорнинг «Астрахан», «Волгоград», «Сурхон» ва Голландиядан келтирилган «Марфа» сингари серҳосил навлари бир гектар ердан минг центнергача ҳосил олиш мумкинлигини кўрсатмоқда.

СУРАТДА: ўтган йили 26000 тонна ҳосилни қабул қилиб олган янги технология асосида ишловчи «Сиёб-Б» қўшма корхонаси масъул ходимлари Наташа Алекинцева, Анна Гризина ва Олим Расулов бу йилги пишиқчилик мавсумига кўрилган тайёргарликни таҳлил этишмоқда.

(Давоми 3-бетда).

ЕТТИ ИҚЛИМ САДОСИ

ЯҚИН ШАРҚДА ЗЎРАВОНЛИКЛАРГА ЧЕК ҚЎЙИШ ТАЛАБ ҚИЛИНМОҚДА

БМТ, Европа Иттифоқи, Россия ва АҚШнинг қўшма баёнотида «зудлик билан бемаъни конфраантацияга чек қўйиш»га даъват этилди. БМТ бошлиғи Кофи Аннан, АҚШ давлат котиби Пауэлл, Европа Иттифоқи вакили Солана, шунингдек Россия ва Италия ташқи ишлар вазирлари Иванов ва Пике зўравонликларни ҳар иккала томон ҳам тўхтатишини ва Исроил Фаластин шаҳарларидан қўшинларини олиб чиқишини талаб қилдилар. Пауэллнинг Яқин Шарққа жўнаши арафасида ўзини «тўртлик» деб атаган давлатлар вакилларининг Мадридда учрашуви бўлиб ўтди. Учрашувдан сўнг ўтган матбуот анжуманида Игор Иванов «тўртлик»нинг афзалликларини таъкидлаб, шундай деди: «Ҳозир бизнинг асосий вазифамиз – зўравонликни тўхтатиш ва дарҳол вазиятни изга солишнинг сиёсий жараёнини бошлашдан иборат. Биз айнан шу машина юриб кетиши учун қўлимиздан келган ҳамма ишни қилишимиз керак. Мазкур босқичда биз жаноб Пауэлл миссиясини муҳим деб ҳисоблаймиз ва уни қўллаб-қувватлаймиз. Биз бугун халқаро ҳамжамият номидан ҳаракат қилиши учун АҚШ давлат котибига амалда катта ҳуқуқ берадиган қўшма баёнот беришга келишдик».

«АБАДИЙ» БУТЕРБРОДЛАР

Бундан буён Америка аскарлари уч йиллик бутербродларни ҳам истеъмол қилишлари мумкин бўлади. Америка ҳарбий-илмий лабораторияси ходимлари «абадий» деб аталган бутерброд ишлаб чиқдилар. Бу бутербродлар уч йилгача бузилмайди. Илмий журналнинг хабарига кўра, Массачусетс лабораториясида гўштли бутербродлар учун махсус қадоқлар ишлаб чиқилди, бу қадоқлар ўзида намни яхши сақлайди, лекин бактерияларнинг кўпайишига йўл қўймайди.

Колбасали ва қовурма товуқли бутербродларни татиб кўрган аскарлар «чидаса бўлади» деган фикрни билдирдилар.

Америка армияси олимлари энди шунга ўхшаш маҳсулотлар – пиццалар, қаймоқли булкалар, мексиканча «буррито» ширали нонлари, шунингдек, ерёнғоқ ёғи шимдирилган сендвичлар тайёрлаш устида иш олиб борадилар.

ТИНЧЛИКНИ БАРҚАРОРЛАШТИРИШДАГИ ЯНГИ ҚАДАМ

Шри-Ланка бош вазири Ранил Викремесингхеннинг айтишича, повстанчиларнинг «Тамил Иламни озод этувчи йўлбарслар» ҳаракати йўлбошчиси Велупиллай Прабахараннинг матбуот анжуманида билдирилган фикрлари кўп йиллик фуқаролар уруши ниҳоят барҳам топишига умид уйғотади. Бош вазирнинг сўзларига қараганда, Прабахаран повстанчилар илгари талаб қилганларидек, мустақил Тамил давлати тузишгагина эмас, автономияга ҳам рози бўлишлари мумкин. Прабахараннинг омма олдига чиқиши, «Тамил йўлбарслари» билан ҳукумат кучлари ўртасида ўтган йил декабрида эришилган ярашувдан сўнг бошланган тинчлик жараёнида муҳим қадам деб баҳоланмоқда. Ҳукумат билан музокаралар май ойида Таиландда ўтказилиши керак.

«ХАЛҚАРО АВФ» АҚШНИ ҚИЙНОҚ ИШЛАТИШДА АЙБЛАНГАНЛАРНИ ЯШИРМАСЛИККА ЧАҚИРМОҚДА

«Халқаро авф» ҳуқуқни ҳимоя қилиш гуруҳи АҚШни кам деганда 150 кишини қамоққа олиб, суд қилишга чақирмоқда. Улар одамларни қийнашда гумон қилинган ва ҳозир АҚШда яшаётган кишилардир. «Авф»нинг даъво қилишича, АҚШ, Сомали, Гватемала ва Босния каби мамлакатлардан келган жаллодлар учун бошпанага айланиб қолган. Даъвода Америка иммиграция хизмати Эфиопия ҳукуматининг собиқ вакилига Америка суди уни инсон ҳуқуқларини бузганликда айбланганига қарамай фуқаролик берганини мисол қилиб келтирган. «Халқаро авф» маълум қиладики, бундай шахсларни суд қилиш, БМТнинг қийноқ бўйича конвенциясини имзолаган АҚШнинг бурчидир. Конгресс 1994 йилда чиқарган қонунга кўра, қийноқ дунёнинг қайси давлатида қўлланишидан қатъий назар АҚШ томонидан жиноят деб қаралади.

«ФАОЛ ҚАРИЛИК» КОНЦЕПЦИЯСИ

Кекса кишилар сонининг ортиши соғлиқни сақлаш тизимига қандай таъсир қилади? Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг (ЖСТ) бош директори Гру Харлем Брундтланд шу ҳафтада Мадридда ўтадиган қариш муаммоларига оид Бутунжаҳон ассамблеяси иштирокчиларини мазкур саволга жавобни бугунданоқ излай бошлаш лозим, деб огоҳлантирди. Унинг айтишича, 75 ёшдан ошган кекса кишиларга кўрсатилаётган тиббий ёрдам қиймати ҳозирнинг ўзидаёқ соғлиқни сақлаш учун кетадиган харажатларнинг 30 фоизига етди. Аслида эса уларнинг ҳиссаси аҳолининг умумий сонига нисбатан 5 фоиздан ошмаслиги керак. Тиббий хизматга кетадиган харажатларнинг «ғовлаб» ўсишига муқобил тарзда ЖСТнинг бош директори «фаол қарилик» концепциясини таклиф этди: «Биз шуни уқтирмоқчимизки, фаол қариликнинг маъноси салкам соғлом, деган маънога яқин туради. Бизнинг мақсадимиз шуки, ҳар ким ҳаётда муносиб даражага эришсин, жамиятда ўз ўрнини топсин ва унинг тўлақонли, фойдали аъзоси бўлсин».

Фаол қарилик концепцияси асосан касалликнинг олдини олишга, уни ўз вақтида аниқлашга ва соғлом турмуш тарзини тарғиб қилишга урғу беришдан иборат.

Солиқ — иқтисодиёт таянчи

ҚАРЗИ ЙЎҚНИНГ КЎНГЛИ ТЎҚ

• Фарғона тумани солиқ инспекциясининг янги маъмурий биноси.

Суҳбатдош:
Нурмамат АЛМУРОДОВ.

Бу кунларга етганлар бор

ШУКУҲ

Тонг отиши билан Абилжон отанинг дили яйрайди. Кўм-кўк либос кийиб, гулларга бурканиб, ўзининг бетакрор ҳусн-у, латофатини кўз-кўз қилаётган она табиатнинг мўъжизакор кучига маҳлиё бўлганча эрталабки юмушларни бажаришга киришади. Ҳовлида яшагандан кейин шу-да. Катта-кичик ишлар оёғинг остидан ўралашиб чиқиб келаверади. Уларни бир ёқлик қилиб бўлгач, отахон енгил нонушта қилиб, қадрдон ишхонасига отланади. Бугун ҳам шундай бўлди. Энди ишга кетмоқчи бўлиб турганида невараси Вазира келиб мактабида бўладиган Наврўз байрамига бобосини таклиф қилиб қолди.

– Албатта боринг. Биз тайёрлаган чиқишларни кўриб мазза қиласиз, – деди у.

Вазиранинг анчадан буён байрамга тайёрланиб юрганидан Абилжон отанинг хабари бор эди. Шу баҳона у мактабга бориб, бугунги ёшларнинг ҳаёти, орзу-интилишларини кўриб қайтадиган бўлди. Кўнглидан шу фикрни ўтказди-ю, ёш ўғил-қизларнинг бахтли-саодатли ҳаётига ҳаваси келди. Уларнинг қўл чўзса етгудек орзулари бокира болалигига гўёки қанотдек эди. Шуларни ўйлади-ю, беихтиёр кўз ўнгидан машъум болалик йилларини ўтказди.

Ўшанда Абилжон ота нари борса тўрт ёшга тўлганди. Юртда офат каби бошланган қатағоннинг қора шарпаси бой-бадавлат, ўзига тўқ оилаларни исканжасига олаётганди. Шаҳрихоннинг Найнаво қишлоғида фаровон турмуш кечириб келаётган Абдукарим отанинг осуда ҳаётига кўз тегди. 1928 йили кўплар қатори бу маҳаллий савдогарни ҳам Украинанинг Кахоровка туманига сургун қилишди. Шаҳринисо опа эрининг бошига тушган бу кўргуликдан зор қақшаб, тақдирнинг аёвсиз зарбасига ўзини қалқон қилди. Яхши дамларида ёнида бўлган турмуш ўртоғини мусибатли кунларида ёлғизлатиб қўймади. – «Нима бўлса пешонамдан кўрдим»,— деганча икки фарзандини ёнига олиб, у билан сургунга бирга жўнади.

Ноҳақдан ноҳақ минг-минглаб оилаларнинг шўрини қуритган қатағон йилларининг ҳар бир куни бу оила учун чексиз азоб-уқубатлар билан ўтди. Болалар ота-онасининг ёнида юриб, уларга далда бўлишар, ишларида кўмаклашишарди. Бироқ, ҳар доим ҳам бу меҳнат ҳақорат ва калтак билан рағбатлантириларди. Ҳаёт шу аснода давом этди. Чеки йўқ азоб-уқубатлар 1938 йили Абдукарим отани ҳаётдан олиб кетди. Кейинроқ Абилжон ота акаси Ўктамжондан айрилди. Энди у ёлғиз онажонисигагина суяниб қолганди. Кунлар жуда оғир кечар, ёруғ кунларнинг келишига онаизорнинг деярли ишончи қолмаганди. Ҳадемай, уруш бошланди. Бир ҳафтанинг ичида фашистлар улар яшаб турган қишлоқни эгаллаб олишди. Яна азоб-уқубатли кунлар бошланди. 16 ёшга тўлган болакай ҳаётнинг бор қийинчиликларини бошидан ўтказди. Яхшиямки, ёвузлик билан яхшилик ёнма-ён юрар экан. Тутқунликда бўлса-да, Абилжон ака не-не ярадор аскарларнинг ҳаётини сақлаб қолди. Уларнинг битмас жароҳатларига малҳам бўлди. Уруш тугади. 1947 йили Абилжон ака онаси билан кўплар қатори жонажон қишлоғига қайтиб келди. Энди у меҳнат қилиб юртини оғир тикланиш йилларидан олиб чиқиш иштиёқида ёнарди. Аммо қулоқнинг боласи деган тавқи лаънат уни қаерда бўлмасин таъқиб этар, эркин ишлашига йўл бермасди. Шунинг учун ҳам ахийри 1960 йилгача Қозоғистонга бориб, Пахтаоролда ишлашга мажбур бўлди. У ерда оиласи билан керакли сармояни жамғариб, Мирзачўлга қайтди.

– Қатағоннинг оғир уқубатларидан қутулишим учун ҳужжатларимни ёқиб юборишдан ўзга чорам қолмаган эди, – дейди Абилжон ота Йўлдошев ўша даврни хотирлаб. – Паспортимни янгилаганимдан кейингина ҳаётимда ўзгариш рўй берди. Яхшиямки, дунёда яхши одамлар кўп экан. Уларнинг мадади менга доимо қувват бағишлади. Мирзачўлда савдо соҳасида кўп ишлаб охири нафақага чиқдим.

Ҳозир Абилжон ота Йўлдошев Тошкент вилоятининг Янгийўл шаҳрида истиқомат қилади. Фарзандлари, невара-чеваралари теграсида доимо парвона. Уларнинг камолини кўриб отахоннинг қалби оз бўлса-да таскин топади. Шундай шукуҳли кунларга етганига минг бора шукроналар айлайди. Абилжон ота мустақилликнинг илк йиллариданоқ жонажон Ватанимизнинг истиқболи учун хизмат қилишга бел боғлаган эди. Шу мақсадда «Ҳожи» фирмасини очиб, шаҳар деҳқон бозоридаги ўзининг хусусий ошхонаси ва дўконлари орқали аҳолига савдо хизмати кўрсатишни йўлга қўйганди. Эндиликда шу шахобчалар орқали аҳоли дастурхонига етиб бораётган озиқ-овқат маҳсулотлари ва кундалик товарлардан кўпчилик мамнун бўлмоқда.

Абилжон ота билан суҳбатлашиб қолсангиз беихтиёр бир гапни алоҳида қайд этади:

– Кўкрагимизга шамол тегиб, қаддимизнинг тик бўлганига шукур! Не кунларни кўрмадик. Одам боласи ҳамма нарсага чидар экан. Яхшиямки, ҳаммаси ортда қолиб кетди. Юртимизда қатағон қурбонларининг муқаддас хотираси доимо ёд этилиб, руҳлари шод қилинмоқда. Ҳаммаси мустақиллигимизнинг шарофатидан. Уларни улуғлаганларнинг ўзларини ҳам Яратган эгам улуғласин, мартабаларини баланд айласин. Юртбошимиз соғ-омон бўлсинлар. Биз у кишидан элим деб, юртим деб ёниб яшаб, ишлашни ўргандик. Юртимизнинг бугунги жамолини кўриб, қувониб кетаман. Яхши ниятларимизнинг ижобат бўлаётгани бу. Танамда жоним бор экан нурли эртамиз учун хизмат қилавераман.

Турли байрам ва оммавий тадбирларда Абилжон ота Йўлдошев ёлғиз қарияларни, кам таъминланган оилаларни йўқлаб, уларга баҳоли қудрат ёрдам кўрсатади. Кўзи ожизларнинг ҳолидан хабар олади. Уларнинг ўксик қалбларига оз бўлса-да, малҳам бўлишга интилади. Айни пайтда отахон 80 ёшни қоралаганига қарамай, қатор хайрли ишларни юзага чиқариш билан банд. Иқтисод фанлари номзоди Абдумалик Аренбоев билан ҳамкорликда тайёрлаган юз катакли шахмати чет элликларнинг алоҳида эътиборига сазовор бўлди. Инсон учун бундан ортиқ саодат борми?

Рустам АҲМАДАЛИЕВ,
«Адолат» мухбири.

Ножўя иш — келтирар ташвиш

Вазирлар Маҳкамасининг «Иқтисодиёт ва солиқ соҳасидаги жиноятларга қарши курашишни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ Республика Бош прокуратураси ҳузурида Солиққа оид жиноятларга қарши курашиш Департаменти ва жойларда унинг ҳудудий бўлинмалари фаолият кўрсата бошлаганига 9 ойдан ошиб қолди. Ўтган давр мобайнида солиққа оид жиноятлар ва ҳуқуқбузарлик ҳолатларини аниқлаш, уларни бартараф этиш, солиқ солиш базасини кенгайтириш, солиқ тўлашдан бўйин товловчиларни излаб топиш ва жазолаш, солиқ қонунчилигини тарғиб этиш бўйича Тошкент вилоятида қандай тадбирлар амалга оширилди? Шундай саволлар билан биз вилоят прокуратураси ҳузуридаги солиққа оид жиноятларга қарши курашиш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Миразим ҲАМИДОВга мурожаат этдик.

– Ҳукумат қарорига мувофиқ тузилган мазкур хизмат ўзига хос суриштирув органи бўлиб прокуратура, солиқ хизмати ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза этувчи идоралар билан ҳамкорликда солиқ сиёсатини амалга ошириб келаяпти, – дейди Миразим Обидович. – Ҳамкорликдаги ҳаракатлар давомида биринчи навбатда солиққа оид жиноятларни аниқлаш ва уларга барҳам бериш бўйича процессуал жараёнларнинг узвийлиги ва изчиллиги таъминланмоқда. Эндиликда бошланган ҳар бир иш ниҳоясига етказилмоқда. Шу боисдан ҳам давлат бюджетига ундирилаётган солиқлар ва мажбурий тўловлар суммаси ой сайин ошиб бораяпти.

– Шу ўринда аниқ мисоллар келтира оласизми?

– Албатта. Яқинда биз вилоятда табиий газдан фойдаланишнинг аҳволини ўрганиб чиқдик. Олиб борилган тезкор тадбирлар давомида вилоят ҳудудида «зангори олов»дан 62 ҳолатда ноқонуний , ўзбошимчалик билан фойдаланилаётгани маълум бўлди. Давлатга етказилган зарар миқдори ҳисоб-китоб қилиб чиқилди. 10 та ҳолатда давлатга 8,6 миллион сўм зарар етказган 14 нафар фуқарога нисбатан Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатишга тўғри келди. Битта ҳолатда давлатга 6,2 миллион сўм зарар етказган мансабдор шахсга нисбатан тўпланган ҳужжатлар қонуний чора кўриш учун вилоят прокуратурасига, бошқа ҳолатлар юзасидан маъмурий ишлар қўзғатилиб, чора кўриш учун жойлардаги судларга юборилди. Кўрилган чора-тадбирлар туфайли давлатга етказилган зарарнинг салкам 8 миллион сўми қисқа муддатда ундириб олинди.

– Табиий газдан ноқонуний фойдаланиш ҳолатлари кўпроқ қайси туманларда кўзга ташланаяпти?

– Янгийўл туманида ўтказилган текширувлар давомида кўпгина нохуш манзараларнинг гувоҳи бўлдик. «Эски қовунчи» жамоа хўжалиги «Янги турмуш» маҳалласида

БОЙЛИКНИНГ ҲИСОБИ БОР

истиқомат қилувчи Миртоир Миршарипов ва Абзал Дадахўжаев ўзларига тегишли бўлган ярим гектарлик иссиқхонасини қиш бўйи иситиш учун «Комсар» жамоа хўжалигидан ўтган газ қувуридан ўзбошимчалик билан фойдаланиб келишган экан. 90 кун давомида улар бир тийин ҳам тўламай 181 минг 440 кубометр табиий газни ёқиб юборишибди. Бундан давлат 1,7 миллион сўм зарар кўрган.

«Халқобод» қўрғони Ғалаба маҳалласида истиқомат қилувчи Тўлқин Йўлдошевнинг қилмишлари ҳам шунга ўхшаб кетади. У акаси Файзуллани ёнига олиб, қиш давомида 0,4 гектарлик иссиқхонада табиий газдан ўзбошимчалик билан фойдаланган ҳолда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирган экан. Устомон «тадбиркорлар» магистрал газ қувурига яширинча уланган кичик тармоқни ер остидан иссиқхонага олиб киришибди. Мутахассисларнинг ҳисоб-китоби бўйича ака-укалар уч ойда салкам 500 минг сўмлик табиий газ ва 150 минг сўмлик электр энергиясидан ноқонуний равишда фойдаланиб, давлатга 650 минг сўм зарар келтиришибди.

Туманда фош этилган яна бир ҳолатни эслатиб ўтиш мумкин. Тошкентлик сохта тадбиркор Миркомил Халилов тумандаги «Тинчлик» ширкат хўжалигидан томорқаларни ижарага олиб 0,578 гектар иссиқхона ташкил этган экан. Иссиқхонани иситиш учун 5 та қўлбола қозон ўрнатиб уларга яширинча табиий газ қувурини улаб қўйган. Шу тариқа Зангиота тумани Улуғбек номли ширкат хўжалиги аҳолиси учун ўтадиган табиий газнинг каттагина қисми шу ерда ўғирлаб қолинаверган. Ҳисоб-китобларга қараганда нопок йўллар билан 168 минг кубометр табиий газ ёқилган. Уни пулга чақсангиз, 1,6 миллион сўмдан кам бўлмайди.

Тошкент, Зангиота, Қибрай туманларида ҳам бир қатор шунга ўхшаш ҳолатлар фош этилиб, жиноят ишлари қўзғатилди. Яширинча йўллар билан орттирилган даромадлар шу тариқа эгаларига буюрмади.

Табиий газ ва электр энергиясидан ўғринча йўллар билан фойдаланаётган кимсалар фақат давлатга эмас, ўз ҳамқишлоқларига ҳам катта зиён келтирмоқдалар. Улар касрига газ таъминоти меъёри бузилмоқда. Қиш фаслида хонадонларда газ босими гоҳ кучайиб ёнғинларга сабаб бўлди, гоҳ пасайиб уйлар исимай болалар ва кексалар совуқдан азобда қолдилар. Бундай кўнгилсиз ҳолатларга қарши курашиш ҳар бир фуқаронинг бурчи деб биламиз.

– Камчиликларга муросасиз фуқаролар кам эмас. Айтинг-чи, ҳуқуқбузарликни кўрган ва билган киши бу ҳақда қандай маълум қилиши мумкин?

– Энг оддий йўли «Ишонч» телефонларига қўнғироқ қилишдир. Бошқармамизда 173-00-59 ва 173-00-53 рақамли «Ишонч» телефонлари кеча-ю, кундуз ишлаб турибди. Фуқаролардан маълумот олиниши билан тезкор гуруҳ айтилган жойга жўнаб кетади ва ҳуқуқбузарликни бартараф этиш чораларини кўради. «Ишонч» телефонига тушган маълумотлар асосида кейинги ойларда ўндан ортиқ яширин цехлар фаолиятига чек қўйдик. Жамоатчиликнинг ёрдами билан қисқа вақт мобайнида 184 та ҳуқуқбузарлик ҳолати аниқланди ва икки юзга яқин шахс маъмурий жавобгарликка тортилди.

Солиқ соҳасидаги ҳуқуқбузарлик ва жиноятларни аниқлаш ҳамда уларга барҳам бериш йўлида ўтказилган тезкор тадбирлар давомида Зангиота туманида истиқомат қилувчи, ҳеч қаерда ишламайдиган фуқаро Р. Асанов қўлга тушди. Унинг рухсатсиз шакар маҳсулоти билан савдо қилаётгани аниқланиб, сотиш учун ғамлаб қўйилган 17 тоннадан зиёд шакар маҳсулоти далилий ашё сифатида олинди. Суриштирув давомида ноқонуний ҳатти-ҳаракатлар юзасидан иккита жиноят иши қўзғатилди.

Ангренлик Дилбар Алимбетова ва Олмос Жантасов жиноий тил бириктириб ташкил этган яширин ароқ цехи фаолиятига ҳам чек қўйилди. Улар харидор Ўткир Иноятовга 160 шиша қўлбола ароқнинг ҳар бир шишасини 750 сўмдан пуллаб турган пайтларида ушландилар. Хонадон кўздан кечирилиб яна 57,5 минг сўмлик қўлбола ароқ, сохта акциз маркалар, қопқоқлар, ускуналар далилий ашё сифатида олинди ва ушбу ҳолат бўйича жиноят иши қўзғатилди. Бундай мисолларни яна келтириш мумкин.

– Айрим кимсалар билиб туриб, қасддан солиқ қонунчилигини бузса, бошқа тоифадаги кишилар солиқ қонунчилигини билмаганликлари учун ҳуқуқбузарликни содир этмоқдалар. Уларга солиқ қонунчилигини тушунтириш, аҳолининг ҳуқуқий онг ва билимини ошириш йўлида қандай чора-тадбирлар кўрилаяпти?

– Зиммамизга юклатилган асосий вазифалардан келиб чиққан ҳолда тезкор қидирув ишларини олиб бориш билан бирга омма ўртасида солиқ қонунчилигини тарғиб этиш, солиқ тўлашнинг мажбурийлиги ва уни тўламаганлик учун жазо муқаррарлигини тушунтиришга ҳаракат қилмоқдамиз. 2002 йилнинг ўтган даври мобайнида шаҳар ва туманларда иқтисодиёт ва солиқ қонунчилигига оид 171 та учрашув ва семинар-йиғилиш ўтказдик. Оммавий ахборот воситаларида эса 28 марта чиқишлар уюштирдик.

Олиб борилган тушунтириш ишлари натижасида солиқ тўловчиларнинг ўз ихтиёрлари билан 42 миллион 352 минг сўм давлат бюджетига тўланиши таъминланди. Бу соҳада Чирчиқ шаҳар «Маърифат» маҳалласида, Чиноз туманидаги «Олмазор», Бекобод туманидаги «Баҳористон» қишлоқ фуқаролар йиғинларида ўтказилган учрашувлар яхши самара берди. Аҳоли билан юзма-юз мулоқотларда солиқ хизмати ходимлари ҳам иштирок этиб, фуқаролардан тушган саволларга малакали жавоб бердилар.

Ҳуқуқ тарғиботи бўйича амалга оширилган ишлар омма онгига самарали таъсир ўтказаётганини ҳис этиб турибмиз. Шу боисдан бу соҳадаги ишларни узлуксиз давом эттириш чораларини кўраяпмиз. Чунки маърифатли инсонлар билиб туриб ўзларини чоҳга отмайдилар.

Суҳбатдош:
Жасур НОСИРОВ.

«Андижон полипропилен» Ўзбекистон-Америка қўшма корхонасида айни кунда суткасига минг тонна атрофида полипропилен маҳсулоти ишлаб чиқарилмоқда. Тайёрланаётган маҳсулотнинг пишиқ-пухталиги боис унга нафақат мамлакатимизда, балки Россия, Қозоғистон, Украина каби давлатларда ҳам талаб ортиб бораяпти. Бу ерда меҳнат қилаётган 220 нафар ишчи-хизматчи ҳам ўз самарасидан мамнун.

СУРАТДА: корхонанинг илғор операторлари Дилором Неъматова ўз дастгоҳлари ишини назорат қилмоқда.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Ижтимоий ҳимоя

ИШ ҲАҚЛАРИ УНДИРИБ БЕРИЛДИ

Ромитан туманидаги мавжуд 124 та корхона ва ташкилот ишчи ҳамда хизматчиларига 2001 йил давомида 1 миллиард 624 миллион 917 минг сўм иш ҳақи ўз вақтида берилмаган. Туман статистика ва ҳисоблаш маркази маълумотларига кўра, юқорида қайд этилган миқдордаги иш ҳақи ишчи ва хизматчиларга тўлиқ тарқатилган, қарз қолдирилмаган. Аслида-чи?

Бухоро вилояти,
«Туркистон-пресс»

Акс-садо

ХАЛҚ ҲОКИМИЯТЧИЛИГИ – ЭНГ КАТТА КУЧ

Шуни мамнуният билан таъкидлаш лозимки, иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси саккизинчи сессияси мамлакатимиз ҳаётида яна бир муҳим ижтимоий-сиёсий бурилиш нуқтаси бўлди. Унда муҳокама этилган Референдум якунлари, қабул қилинган қонунлар ўз аҳамиятига кўра фуқароларимизни лоқайд қолдирмайди. Чунки Референдум аввало умумхалқ маслаҳатлашуви эканлиги ва бунда фуқаролар ўз тақдирига оид муҳим сиёсий ҳуқуқлар қабул қилиш жараёнида бевосита иштирок этиши, уларнинг тафаккур доираси кенгайганлиги, ҳуқуқий онги ошганлиги, юртимизда демократик жараёнлар изчил давом этаётганлиги илҳомбахш ютуқдир.

Дарвоқе, икки палатали парламентни шакллантириш ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг Конституциявий ваколат муддатини узайтириш мустақил давлатимизни янада тараққий эттириш учун катта аҳамиятга моликдир. Овоз бериш натижалари фуқароларимизнинг мутлақ кўпчилиги давлат ҳокимияти олий органларини янги давр шароитларига, демократиянинг умумэътироф этилган меъёрларига мувофиқ тарзда такомиллаштириш тарафдори эканлигини кўрсатди. Шу боис келгуси чақириқдан бошлаб парламентимизнинг икки палатали қилиб ташкил этилиши ва Президентнинг Конституциявий ваколат муддати узайтирилиши халқнинг хоҳиш-иродасига ҳам, жаҳон андозаларига ҳам мос келади.

Сессияда давлатимиз раҳбари таъкидлаб ўтганларидек, бизнинг манфаатларимиз муштарак, яъни халқ турмушини яхшилаш, мамлакатнинг изчил тараққиётини таъминлашдан иборат.

Бугун олдинда турган ана шу муҳим ҳаётий мақсадларга эришиш учун демократик ислоҳотларни кучайтириш, кўппартиявийликни ривожлантириш талаб этилади. Бу борада «нодавлат, жамоат тузилмалари ва уюшмаларини ривожлантириш, фуқаролик жамияти институтларининг фаолият кўрсатиши кафолатлари ва шартлари тўғрисида»ги қонунни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш айни муддаодир. Чунки кучли давлатдан кучли жамиятга ўтиш бугуннинг долзарб вазифаси. Вазифани амалга ошириш учун эса давлатнинг марказий ва юқори бошқарув органлари ваколатларини босқичма-босқич қуйи тизимга, шу жумладан ўзини ўзи бошқариш тузилмаларига ўтказиш, маҳаллаларга бериш кўзда тутилган. Шу билан бирга нодавлат ва жамоат ташкилотларининг, фуқаролик институтларининг ривожланишига кенг имконият очиб бериш даркор.

Зотан, сессияда таъкидланганидек, жамоат ташкилотлари катта куч. У жамиятда қонунлар устиворлигини, адолатни қарор топтириш учун чинакам назоратчи бўлиши керак.

И. САИДОВ,
Самарқанд давлат чет тиллар институти проректори, тарих фанлари доктори, профессор.

Ислоҳот одимлари

МУЛКИ ТУРОН ИЧРА САРИШТА БИР БОҒ...

Соҳибқирон Амир Темур асос солган қадимий боғларнинг бугунги қиёфасини яратаётган Тойлоқ тумани боғбон, миришкорларининг саодатманд орзу-интилишлари хусусида

(Давоми. Боши 1-бетда).

Демак, сабзавотчиликда уруғлик, нав, агротехника тўғри танланса кўзланган натижага эришилади. Деҳқон ҳам манфаат топади, бозор ҳам сероб бўлади. Зотан сал кам ярим миллион аҳоли истиқомат қилаётган Самарқанд шаҳридаги бозорларнинг файзу баракаси тайлоқлик миришкорларнинг ҳам ғайрат-ҳимматларига боғлиқ.

– Иқтисодий ислоҳотлар кутилган натижани бериши учун қишлоқни саноатлаштириш жараёнини тезлаштиришимиз зарур, – дейди Тойлоқ тумани ҳокими Жамшид Ашуров. – Хусусан етиштирилган ҳосилни қайта ишлаш корхоналарини кенгайтириш, уларни янги технологиялар билан жиҳозлаш, бу ишга хорижий сармоядорларни жалб этиш бош вазифага айланган.

Дарвоқе, бугун туманда ўнга яқин катта ва кичик қайта ишлаш корхоналари фаолият юритмоқда. Улар орасида мутлақо янги технологиялар асосида ишлаб харидоргир маҳсулот тайёрлаётган «Сиёб-Б» хусусий корхонаси, Саидназаров номли хўжаликнинг вино, шарбат заводи ўтган йили чет мамлакатларга ўз маҳсулотларини бир неча юз тонналаб сотишди. Ҳозир эса мева консервалари, кетчуп, вино ва шарбатлар тайёрлайдиган яна иккита қўшма корхонани ишга тушириш, юзга яқин иш ўринларини яратиш мўлжалланмоқда. Америка Қўшма Штатлари ва Россия инвесторлари билан ҳамкорликдаги ҳар иккала қўшма корхона мавсумда салкам бир миллион долларлик маҳсулот тайёрлаш ва чет эл бозорларига чиқариш имконини беради.

– Бугун ялпи маҳсулотнинг 50 фоизи саноат улушига тўғри келаётгани дуруст, – дея фикрини давом эттиради туман ҳокими. – Аммо бу бизни қониқтирмайди. Ҳосилни истеъмолчиларга етказиш жараёнида камроқ нобуд бўлиши, қимматроқ нархларда сотилиб, кўпроқ даромад бериши учун мева-сабзавотнинг камида 70-80 фоизини қайта ишлашимиз, замонавий қадоқлаш ускуналаридан фойдаланишимиз зарур.

Деҳқоннинг қўли пул кўриши, ширкат ва фермер хўжаликларининг иқтисоди бақувват бўлиши учун яна нима қилиш керак?

Хўжалик субъектлари – ширкат ва фермер вакиллари билан саноат корхоналари ўртасидаги молиявий муносабатларни такомиллаштириш керак? Ҳозирча ҳосилнинг эгасидан қарздорлар кўп. Биргина Саидназаров номли хўжалик топширган узум қайта ишловчилардан 44 миллион сўмлик қарзни яқинда, шартнома муддатидан бир йил кечикиб олди. Оқибатда режалаштирилган қанчалаб ишлар маблағ билан таъминланмай қолди.

Демак хўжалик субъектлари ўртасидаги муносабатларни соғломлаштириш, ўзаро ишончни мустаҳкамлаш агросаноат тармоғи барча бўғинларининг текис ривожланишига хизмат қилади.

Бугун Тойлоқда иқтисодиётни мустаҳкамлаш, халқ фаровонлигига йўналтириш борасида эзгу саъй-ҳаракатлар давом этмоқда. 4 минг гектардан ортиқ ғаллазор, 2450 гектар боғ, 1500 гектардан зиёд токзорларда мўл ҳосил етиштириш ишқида меҳнат қилинмоқда.

Баҳор фурсат кутиб турмаслигини англаган деҳқонлар экиш, парвариш билан боғлиқ агротехник юмушларни обу-тобида ўтказмоқдалар. Амир Темур номли, Боғизоғон, Улуғбек номли ширкат хўжаликлари ҳар қарич ер бўш бўстонга айлантирилаётган, қишлоқ ҳудудлари ўзгача ҳусн ва ҳу... хоналар, мини технологиялар яратилаётган. Бу ерда конвейерининг узлуксиз ишлатилиши, маҳсулот сероблигию нарх-наво арзонлашувидан далолатдир.

Зохир ТЎРАКУЛОВ,
«Адолат»нинг ўз мухбири.

СУРАТЛАРДА: 2. Туман ҳокими Жамшид Ашуров ва ҳокимнинг биринчи ўринбосари Собир Кодиров ғалла майдонларини кўздан кечиришмоқда.
3. Садриддин Айний номли ширкат хўжалигининг пешқадам бригадири Бахтиёр Ҳамроев ва боғбон Мавлон Азимов юрт фаровонлиги йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

Муаллиф олган суратлар.

«Пахтабанк» одимлари

ЮКСАК АҲАМИЯТГА МОЛИК

Тошкентдаги Банклар ассоциациясининг мажлислар залида республикамизнинг йирик ва универсал банкларидан бири – акциядорлик тижорат «Пахтабанк»и акциядорларининг йиллик умумий ҳисобот йиғилиши бўлиб ўтди.

Бугунги кунда 70 мингдан ортиқ акциядорларга эга бўлган акциядорлик тижорат «Пахтабанк»и ўзининг 13 та вилоят бошқармаси, 184 та бўлими ва 150 га яқин мини банклари орқали мулкчилик шаклининг барча кўринишдаги 240 мингга яқин мижозга юқори савиядаги замонавий хизматларини кўрсатиб келмоқда.

Йиғилиш давомида мамлакатимиз иқтисодиёти, хусусан, қишлоқ хўжалигини тараққий топтиришда етакчи ўрин тутган ушбу банкнинг 2001 йилдаги даромадлари сарҳисоб қилиниб, фаолияти якунлари муҳокама этилди, шу даврга мўлжалланган стратегик ривожланиш дастурлари ва банк бюджети режалари асосан бажарилганлиги қайд қилинди ҳамда банкни 2002 йилда ривожлантиришнинг асосий йўналишлари белгилаб олинди.

Жумладан, «Пахтабанк»нинг ўтган йилда эришган ютуқлари ҳақида гап борар экан, банкнинг капитал базасини мустаҳкамлаш, акциядорлар ва аҳоли бўш пул маблағларини кўпайтириш, шу ўринда инвестицион жараёнларнинг асосий бўғинига айланган ҳолда мижозларнинг ҳақиқий ҳамкори сифатида фаолият юритиш борасидаги саъй-ҳаракатлари акциядорлар томонидан қўллаб-қувватланди.

Ўтган йил мобайнида банк устав капитали 1,2 баравар ортиб тўланган устав капитали 10 миллиард сўмга етказилди, банкнинг жамланма капитали ва умумий активларнинг салмоқли ўсишига эришилди. Бунда банк кредитларининг 95 фоизи иқтисодиётнинг реал секторини кредитлашга йўналтирилганлиги эътиборга лойиқдир.

– Ҳисобот йилида кредит портфели 1,3 марта ўсди ва 2002 йил 1 январь ҳолатига 64 миллиард сўмни ташкил этди, –дейди «Пахтабанк» бошқаруви раиси Қобилжон Тошматов биз билан суҳбатда.

– 2001 йилда ҳам банкнинг кичик ва ўрта бизнес субъектларини, хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ҳамда хорижий кредит линияларини жалб қилиш ишлари кескин фаоллашди.

Ўтган йил давомида тадбиркорларга барча молиялаштириш манбалари ҳисобидан 6 минг 114 та лойиҳа бўйича кичик ва ўрта бизнес субъектларига ажратилган кредит миқдори 11 миллиард 719 миллион сўмни ташкил этди ва 29 минг 929 та янги ишчи ўринлари барпо этилди. Жумладан, банкнинг ўз маблағлари ҳисобидан 5 минг 169 та лойиҳа бўйича 10 миллиард сўмдан ортиқ кредит ажратилди.

Эътиборлиси шундаки, банк фойдасининг 25 фоизи ҳисобидан шакллантирилган имтиёзли кредитлаш жамғармаси ҳамда бюджетдан ташқари жамғармалар ҳисобидан ўрта ва кичик бизнес субъектларига 5 миллиард 885 миллион сўмдан ортиқ имтиёзли кредитлар берилди. Бунинг натижасида жойларда 10 мингдан ортиқ янги иш ўринлари барпо этилиб, бу соҳанинг ялпи ички маҳсулот ишлаб чиқаришдаги салмоғи кескин ортганлиги қайд этилди.

Банк аграр секторини ривожлантириш ва қишлоқда янги иқтисодий тузилмалар: фермер, деҳқон хўжаликлари, ширкатларнинг шаклланишида, жумладан, кредит эҳтиёжларини тўлиқ қондириш борасида энг қулай шароитларни яратган ҳолда уларга фаол кўмаклашди. Шу ўринда айтиб ўтиш мумкинки, ҳисобот йилида «Пахтабанк» ўзининг молиявий аҳволини янада барқарорлаштириш ҳамда халқаро мавқеини мустаҳкамлаш йўлида изчил фаолият юритди.

Ҳисобот йилида банк томонидан Осиё Тараққиёт Банки билан тузилган шартномалар асосида 15 миллион АҚШ доллари миқдорида чет эл инвестицияси жалб этилди. Шу қаторда Ўзбекистон – Хитой меморандумига асосан Ўзбекистонда ТТЗ трактор заводи базасида мини тракторларни ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш мақсадида Хитойнинг Экспорт Тижорат Банки «Эксимбанк»нинг 12 миллион АҚШ доллари миқдорида имтиёзли кредит линиялари очилди.

Шунингдек, йиғилишда «Пахтабанк»нинг Қишлоқ Хўжалигини Кредитлаш Халқаро Конференцияси (КИКА)нинг Ханойда бўлиб ўтган 31-Бош Ассамблеясида фаол иштирок этгани, шу билан бирга Ассамблеяда «Пахтабанк»нинг қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилиш борасида ҳукумат амалга ошираётган чора-тадбирлари ва ўтган даврда қўлга киритилган тажриба ва ютуқлари юксак аҳамиятга молик деб қаралгани яна бир бор эътироф этилди.

Рустам АҲМАДАЛИЕВ,
«Адолат» мухбири.

Турмуш чорраҳаларида

ЎЛИМ ЁҚАСИДАГИ ПУШАЙМОН

Мана бугун марҳумани тупроққа қўйилганига уч кун бўлди. Майит чиққан хонадонга келувчилар сони уч кун ичида кўпайса кўпайдики, камайгани йўқ. Бир-биридан ширин икки боласини тўрғайдек бўзлатиб, суйиб яхши кўрган ёри Комилни унсиз дардга қориб кетган Нодира у дунёда ўзи учун қандай ором топди экан...

Нодира Комил билан бир маҳаллада ўсиб улғайишди. Болалигидаги дўстона муносабатлари катта бўлишгач муҳаббатга айланди.

Комил армия хизматини тамомлаб қишлоғига қайтди. Ўғлини хизматдан қайтишини орзиқиб кутган ота-она у келиши билан тўй тараддудига тушиб кетишди. Фасллар келинчаги бўлмиш баҳорнинг айни гул очган палласида тўй бўлиб ўтди. Нодира тўйдан кейин кўп ўтмай уй-рўзғор ишларига хонадон юмишларига кўмилиб кетди, у ўзининг меҳнаткашлиги билан хонадондагилар, хусусан қайнона, қайнотасини меҳрини тез қозонди. Аввал ўғил, кейин қизлик бўлишди. Данагидан мағзи ширин деганларидек, соддадил меҳрибон Робия ая набираларини жонидан ортиқ суюб, эркалаб мактабга боргунига қадар тарбиялаб берди. Болалар ўз онасидан кўра кўпроқ Робия аяни яхши кўришарди. Нодира ҳаддан зиёд саранжом, саришта бўлганлиги учун болаларини шўхлик қилиб уйни ивирситишига йўл қўймай, доимо терғаб, уришиб турарди. Баъзида урарди ҳам. Бу ҳол Робия аяга хуш келмасди. У келинига:

– Қизим, ахир бола-да, улар шўхлик қилишади, уришади, суришади, шундай бўлиб катта бўлишади-да! Агар доим болаларингизга шундай муомалада бўлсангиз, улар сиздан совиб қолишади. Бу яхши эмас, – деб кўп марта уқтирса ҳам Нодира барибир ўз айтганидан қолмасди. Ҳатто кейинчалик хонадондагиларнинг ҳаммасига сўзини ўтказадиган бўлди.

Келиннинг астойдил қилган меҳнати туфайлими, Оллоҳнинг марҳаматию, инояти туфайлими томорқадаги мева-сабзавотларнинг ҳаммаси ҳосилини тўкиб солардн. Хонадондан кўтарачилар аримай қолишди. Шунга яраша Нодиранинг даромади ошгандан ошиб бораверди. У энди бойвучча хотин. Егани олдида емагани ортида эди.

Комилни ишлаб топаётган маоши Нодирани қўлига юқ бўлмасди. У шу томондан ҳам Комилни писанд қилмасди. Тили бурро Нодира Комилни сиқувга олиб, уйда тез-тез жанжал чиқариб, унга:

– Сиз менга эр бўлиб нима қилдингиз, нима олиб бердингиз. Уйдаги ҳар битта нарсада менинг кучим бор, деб таъна қиладиган одат ҳам чиқарди. Комил эса табиатан оғир-босиқ бўлгани туфайли ҳам хотини билан ортиқча жанжаллашиб ўтирмасди. Бора-бора у нима деса ҳамки маъқул тарзида иш тутишга ўрганди. Натижада оилага ҳукмронлик тўла Нодира қўлига ўтди...

У охирги пайтда эри Комилни ҳам писанд қилмайдиган одат чиқарди. Кунларнинг бирида Нодира билан Комил қизи Лобарни туғилган кунини нишонлаш мақсадида уйларига меҳмон чақиришди. Кечга бориб меҳмонлар бирин-кетин кела бошлашди. Солиҳ ота, Робия ая ва ўғли, келини, қизлари куёвлари билан бирга келишди. Тузатилган дастурхон атрофида ҳамма жамулжам. Ўтирганлар орасида ёш болалар ҳам бор. Катталарнинг суҳбати қизигандан қизиб кетди. Шўхлик қилишга ўрганган болалар жим ўтиришолмади. Комилнинг ўғли Зафар аммасининг ўғли билан роса тўпалон қилишди. Охири икки бола ўртасида жанжал кўтарилди. Шунда Нодира меҳмонларга ҳам қарамасдан ўғли Зафарни бақириб койиб ура кетди. Чақчақлашиб қизишиб ўтирганларнинг дили бир зумда хуфтон бўлди. Калтак зарбидан Зафар қаттиқ бақириб йиғлади. Набирасини йиғлаганига чидолмаган Робия ая ўрнидан қўзғалиб Зафарни қўлига олиб бағрига босар экан келинини койиб берди:

– Хафа бўлмангу қизим, сиз боланинг қадрига мутлақо етмайсиз, норасидани шунчалик ҳам урадими? Мен шунча болани, уриб, савалаб катта қилган эмасман. Ўша савалаб тарбия бермаганлигим учун фарзандларим менга меҳрибон, улар менсиз туролмайди. Сизга минг марта уқтирдиму лекин заррача таъсирини кўрмадим деди-ю Солиҳ отага қараб, буйруқ оҳангида:

– Туринг, чол кетдик, – деди. Солиҳ ота ортиқча эътироз билдирмай ўрнидан қўзғалди. Қолганлар ҳам бирин-кетин кетишга чоғланишди.

Нодира турган жойида қотиб қолди, меҳмонларга на қолинглар, ва на яхши боринглар, деб кузатиб қўйишни билмасди. Фақат Комил оғриниб:

– Ўтирсаларингиз бўларди, яна бироз ўтиринглар, – дея олди холос.

Дилхиралик билан меҳмонларни кузатиб кирар экан, Комил уй деворига суянганча турган хотинига ғазаб аралаш бақириб кетди.

– Нега, доим уйда тўполон бўлиши керак? Ўтган сафар ҳам арзимаган нарсадан жанжал чиқариб, ҳунар кўрсатгандинг, бу гал ҳам шу. Бир кун жанжал чиққан уйдан қирқ кун барака кетади. Сен шуни биласанми?

– Биламан. Ҳаммасини биламан. Сиз олим менга кўп ҳам ўргатманг, – дея жазавага тушган Нодира дастурхондаги идишларни тарақа-турук қилиб йиғиштира кетди.

Бўлиб ўтган дилхираликдан ҳаловатини йўқотган Комил хотинига нима дейишни, қандай қилиб аламини олишни билмасди. Нодира эрига парво қилмай ўз иши билан банд. Уй сув қуйгандек жим, болалар ҳам индамайгина уйига кириб ётишганди.

Нодира қўлида идиш билан ташқарига йўналар экан, безрайиб турган эрига:

– Ҳа, хода ютганмисиз? Ўтиринг, ўтирмасангиз, уйга кириб ётинг.

– Мен шунча машмашадан кейин қандай қилиб тинч ёта оламан.

– Сизга биров, бир нима дедими? Уйдагиларингизнинг кўнглини ололмай жўнатдим деб куюнаётган бўлсангиз, куюнмай қўя қолинг. Ўзи қачон ойим бизни уйда кўп ўтира қолувди. Кўп ўтириб, қолсалар ҳақлари кетиб қолади.

– Қўй, Нодира, сен ўзи қачон айбингга иқрор бўлувдинг.

– Эй, адаси дардингиз ичингизда экану билмай юрган эканман, деб жазавага тушиб кетган Нодира оғзига келган сўзлар билан нима деса деб уйни бошига кўтарди.

Обдон ҳолдан тойган Комил жаҳл устида икки шапалоқни тушириб юборди. Ана ҳангомаю, мана ҳангома. Бу дард устига чипқон бўлиб эр-хотин мен сендан камми, қилишиб бирбири билан тортишиб кетди. Охири Комил бор кет, сендек хотиннинг менга кераги йўқ, деб эшикни ланг очиб қўйди. Шунда Нодира:

– Мен кетадиган бўлсам бутунлай кетаман, бу уйдан мени фақат ўлигим чиқади. Ахир мен бу уйга кучимни, бор пулимни сарфлаганман. Мени кетказиб сенлар яйрамоқчимисанлар. Ундай бўлмайди. Ўзимни ўлдираман. Аммо сенлар жавобини берасанлар. Шундай дея югурганча ертўлага тушиб кетди. Зум ўтмай Комилнинг олдига қайтиб чиқиб:

– Мана энди мени ҳеч қачон кўрмайсиз, деди...

Комил хотинининг бу қилиғидан довдираб қолди. Ўрнидан тура хотинига ёпишиб: – Эсингни еб қўйдингми? Ахир... Ахир ўлим билан ҳазиллашиб бўладими. Қўй, арзимаган нарсага бундай қилма. Ҳаммаси ўтиб кетади. Менга ҳаммасидан олдин оилам керак:

Уни бу охирги сўзи Нодирани кўнглини бир четини юмшатгандек бўлди. У ўзини қилган хатосини озгина англагандек бўлдию, югуриб уйдан чиқиб кетди. Хотинини бу йўлдан қайтганини сезсада Комил хавотирланиб унинг орқасидан чиқди.

Кечқурун ёстиққа бошини қўйган Нодира ўзича ўйлади:

– Энди Комил акам мен билан ўйлаб муомала қилади, – деб хотиржам уйқуга кетди. Кейинчалик энди у эри билан ҳар гал тортишганда ўзимни ўлдираман, деб қўрқитишга ўрганди. Комил аввалига хотинининг хурмача қилиғидан хавотирланиб юрди. Пойлади. Ёмон йўлдан қайтаришга уринди. Бу ҳол такрорланавергач, Нодиранинг гапига парво қилмай қўйди.

Бу йилги кузнинг эрта тушиши нафақат Нодирани, балки бутун қишлоқ аҳлини оёққа қалқитди. Нодира қишки олмаларни териш тараддудида ертўладаги яшикларни боққа ташиб чиқди. Ҳар кунгидан кеч уйғонган Комил ҳовлида яшик ташиётган хотинига раҳми келиб унга қарашиш мақсадида олдига борди. Нодира эрини хушламайгина қарши олди. Бу ҳол Комилнинг ғашига тегди. Унга ортиқча сўз қотмай:

– Мен олмаларни териб челаги билан узатиб тураман, сен яшикка жойлаб туравер, деди. Эрига гапини ўтказишга ўрганиб қолган Нодира сайрай кетди. Комил ҳам жим туролмади. Хотинига жаҳл устида аччиқ-аччиқ гапирди.

Нодира эса бирдан ўрнидан турди-да:

– Бўлди тўйдим, ҳаммасидан. Сиздан ҳам, болалардан ҳам, мана шундай яшашдан ҳам. Менга ҳеч нарсанинг кераги йўқ. Мен ўзимни ўлдираман, – деб ҳали ремонт қилинмаган катта хонали уйга кириб кетди. Бундай ҳолатни кўп бошидан ўтказган Комил хотинига қайрилиб ҳам қарамади. Зум ўтмай айвонда Нодирани аянч билан қичқириғи эшитилди. У жонҳолатда фақат бир сўзни:

– Комил ака, Комил ака, – деб Комилни чақирар эди... Бу ҳолни кўрган Комилнинг эсхонаси чиқиб кетди.

Икки-уч сонияда бўлиб ўтган воқеа Комилни ҳам, Нодиранинг ҳам ҳаётини барбод қилиб юборди.

Шифохонада ўлим билан олишаётган Нодира ўзининг ношукурлигини, енгилтаклигини англаб етди. Аммо жон танадан чиқаётган маҳалда ўз хатосини тузатишга батамом кечиккан эди...

Вилоят ШОДИЕВА,
«Адолат» мухбири.

ГЛОБАЛЛАШУВ ВА ЖАҲОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ

Кейинги вақтларда оммавий ахборот воситалари орқали «глобаллашув» деган терминни тез-тез эшитиш, баъзи давлатларда бунга қарши бўлаётган чиқишларни «зангори экран»да кўриш одатий ҳол бўлиб қолди.

Хўш, глобаллашув дегани нима ўзи?

Глобаллашув – бу, миллий ишлаб чиқаришни трансмиллий корхоналарнинг халқаро инвестициясига жалб қилинишидир. Глобаллашув – нафақат ишлаб чиқариш жараёнидаги ва етказиб берувчилар билан муносабатдаги ўзгаришларга, балки хизмат тармоқларига – хусусий ва жамоатчилик секторидаги сотув ҳамда етказиб бериш масалаларига таъсир этади, бу эса борган сари трансмиллий компанияларга боғлиқ бўлади.

Глобаллаштириш, кўп ҳолларда сармоянинг мисли кўрилмаган ва барча нарсани ўз ичига қамраб олувчи ҳаракатини англатади. Янги технологиялар, хусусан, ахборот алмашиш ўзаро боғлиқлик ва интеграция жараёнига кўмаклашади. Ваҳоланки, глобаллашув кўпгина технологик ва бошқа ўзгаришлар билан боғлиқ бўлиб, улар халқаро алоқаларнинг кучайишига, ривожланишига, шунингдек, мафкуравий элементларга ҳам жиддий таъсир қилади.

Маълумки, глобаллаштириш ижтимоий ва сиёсий аҳамиятга эга. У ер шари аҳолисининг кўпгина қисмини ишсизликнинг жиддий муаммоларига дучор этиши ва иш ҳақи ҳамда даромадлар диспаритетининг ўсишига олиб келиши мумкин. Бу эса демократик институтларнинг тараққиёт ва иқтисодий сиёсат устидан назоратини йўқотиш хавфини келтириб чиқаради.

Бутун дунё бўйича аҳолининг табақаланиш жараёни кучайиб бораётгани табиий жараён. 1960 йилда 20 фоиз энг бой ва 20 фоиз энг камбағал давлатларнинг даромадлари ўртасидаги фарқ 30:1 нисбатни ташкил этган. Бу ҳолат 1990 йилда 60:1, 1997 йилда эса 74:1 даражагача кўтарилган. Жаҳон Банкининг маълумотига кўра, Ҳудудий Африка мамлакатларининг даромадлари кейинги 20 йил мобайнида йилига 0,7 фоизгача камайган, бу даврда эса ривожланган давлатларнинг даромадлари йилда 2 фоизга ўсган. Кейинги ўн йилликда, саноати ривожланган мамлакатларда аҳолининг юқори ҳақ тўланувчи қатламининг даромадлари сезиларли тарзда кўпайиб, оилаларнинг аксарияти эса кам ҳақ тўланадиган, хавфли иш ёки ижтимоий нафақа билан боғлиқ ҳолда кун кечирмоқда.

Глобаллаштириш – турли, ўзаро боғланган жараёнларнинг ҳосиласи – яъни, тўғридан-тўғри чет эл инвестициялари, молиявий бозорлар, савдо ва инвестиция киришини бошқариш ва либераллаштириш, жамоат сектори ҳамда технологиялар шулар жумласидандир. Буларнинг барчаси глобаллаштиришга олиб бориб, ходимлар ва уларнинг касаба уюшмаларини дунёда бўлаётган ўзгаришларга эътиборли бўлишига даъват қилмоқда.

Иш берувчининг ўзгарувчан табиатини касаба уюшмалари доимо ёдда тутмоқлари лозим. Жаҳонда сармоя қайси жойда ходимларга қараганда сезиларли равишда ҳаракатчан бўлса, турли шаклдаги бизнес ташкилотлар ва муносабатлар барпо этилиб, улар жамоа шартномаларини бузган ҳолда бандликни у ёқдан бу ёққа кўчириши мумкин.

Кейинги йилларда трансмиллий компанияларнинг чуқур ишлаб чиқилмаган ҳаракатлари натижасида кўп нарса ўзгарди. Жумладан, бошқаришнинг янги, баъзан илғор усуллари қўлланилди, бироқ жуда муваффақиятсизлик билан ҳаётга татбиқ этилди, уларни ижтимоий ва экологик стандартлари паст ва мустақил касаба уюшмалари бўлмаган мамлакатларга ўтказиш хавфи туғилди. Бандликка нисбатан муносабатдаги ўзгаришлар билан баравар ҳолатда меҳнатни ташкил этишнинг янги шакллари жорий этилди: буюртмалар, шартнома бўйича ишлаш ва тасодифан бандликнинг кўп сонли бошқа шаклларини юзага келтирди. Глобаллаштириш, шунингдек, бозорнинг кенгайиши ва товар ишлаб чиқарувчиларнинг болалар меҳнати ёки мажбурий меҳнат каби эксплуатациянинг оғир шакллари учун масъул бўлишга кўмаклашади.

Бу ўзгаришлар натижасида ташкилий меҳнатнинг асосий мақсадларидан бири – ходимларнинг ҳуқуқларини рақобат зонасидан ягона стандартларни белгилаш орқали олиб чиқиш тўғри зарбанинг остида турибди. Рақобат ва уддабуронлик корхоналарнинг глобал вазифалари сифатида эълон қилинмоқда. Улар ходимларни шиддатли рақобат шароитида бир-бирига рўбарў қилмоқда, ижтимоий суғурта тизимига тазйиқ кўрсатмоқда, кўп йиллик курашлар жараёнида қўлга киритилган ходимларнинг ҳуқуқларига зарар етказмоқда. Аҳолининг қатламларга бўлинишининг кучайишига, ходимлар ҳимоясини пасайишига олиб келмоқда.

Глобаллаштириш борасида жаҳондаги касаба уюшмаларининг вазифаси – бу ҳолатга чек қўйиш ёки гўёки бундай ҳолат мавжуд эмасдек ўзини тутишдан иборат эмас. Ўзгаришларни, глобаллаштириш бошқариш ва структуралаш, асосий ҳуқуқларни таъминлаш, одамларнинг имкон қадар кўпроқ қисмини фаровон яшашига шароит яратиш – умумий интилишларнинг омили бўлиб ҳисобланади.

Маълумки, мамлакатимизда Юртбошимиз томонидан илгари сурилган 5 та тамойилнинг бири – кучли ижтимоий сиёсат эканлиги ва у давлат сиёсати даражасига кўтарилгани эътиборга лойиқдир. Яқинда, матбуотда бирин-кетин эълон қилинган «Иш ҳақи ўз вақтида тўланишига доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Вазирлар Маҳкамасининг қарори ва «2002 йилнинг 1 апрелидан бошлаб иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва ижтимоий нафақалар миқдорини ошириш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони фикримизнинг далилидир. Кези келганда айтиш керакки, бозор муносабатларига босқичма-босқич ўтишда миллий хусусиятларимизни эътиборга олингани узоқни кўзлаб қилинган сиёсатдир ва у жаҳон ҳамжамияти томонидан эътироф этилган.

Ғайрат ЗУНУНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясининг тадқиқотчиси.

Журналнинг янги сони

ИБРАТ МАКТАБИ

«Имом ал-Бухорий сабоқлари» журналининг жорий йилдаги биринчи сони нашрдан чиқди. Муқовадаги сурат, унинг ичидаги севимли шоиримиз Набихон Чустийнинг «Мўйсафидлар» шеъри ва бош муҳаррир З. Мунавваровнинг «Безавол қадриятларимиз гултожи» мақоласида қарияларни эъзозлаш— азалий қадриятларимиздан экани ранг-баранг бўёқлар ва пурмаъно бадиий ибораларда акс этган. Уларни ўқиган журналхон қалбида азиз ва мўътабар онахон-у, отахонларимизга чуқур эҳтиром туйғулари яна бир бор жўш уради.

Четга олиб кетилаётган, вақтида ушлаб қолинган маънавий-маданий меросимизнинг икки нодир дурдонаси ҳақида, уларнинг қандай илмий аҳамият ва бадиий қийматга эга эканлиги «Абадий барҳаёт Китоб» рукнидаги «Омонатга хиёнат ва бурчга садоқат» номли мақолада батафсил ҳикоя қилинган.

Қолганини журнални қўлга олиб ўқиганингизда билиб оласиз...

Ҳазратилло РЎЗИЕВ,
«Адолат» мухбири.

ҲАДИС

● Қайси бир мўмин иккинчи бир мўмин биродари бошига тиғ кўтарса, Тангрининг фаришталари то ўша тиғни қайтариб ўрнига қўймагунча лаънат айтиб турадилар.

ҲИКМАТ

● **Хатолардан қўрқманг, уларсиз яшаб бўлмайди.**

МОҲИЯТ

● Дили ҳасад тўла, ичи қоралар,
Доим туҳмат ила покни қоралар.
Бедил.

ПАНД

● Дўстсиз яшаш мумкинмас, аммо ҳамма ҳам дўстликка арзийвермайди.

– Болам – бағримдаги баҳорим, лолам,
– Онам, Сиз-ла ёруғ бу кўркам олам.

Қиёс қилсам, гўзалликнинг энг сараси –
Сангардакнинг ойна кўзли шаршараси.

САҒИР

(Ҳикоя)

Хонага ёши анчаларга бориб қолган, сўлғин юзли бир аёл кириб келди. У саломлашди-ю, менга узоқ тикилиб қолди. Танидим. У—ўша, мени ҳам Сайёрани ҳам бир-биримиздан ажратмоқчи бўлган аёл..! Нега тақдир уни ҳузуримга бошлаб келдийкин?..

– Эрим мени ташлаб кетди, ишга кирмоқчийдим, – дабдурустдан гап қотди у. – Ҳамма гуноҳ ўзимдан ўтди. – Ҳар куни ишдан кеч қайтарди. Бир куни гумонсираб, ҳар хил сўзлар билан ҳақорат қилдим. Масала ажралишгача борди... Кейин билсам, у ҳақ экан.

... Бу аёл бир пайтлар менинг бахтимга чангал солмоқчи бўлганди. Сменамизда Сайёра исмли қиз ишларди. Сайёра билан йўлимиз бирлигидан ишга бирга бориб, бирга қайтардик. Орамизда муҳаббат туғила бошлади. Мен уни кўрмасам бирор нарсамни йўқотгандек сезардим ўзимни. Очиғи, Сайёрани жони-дилимдан севардим.

Бир куни Сайёра:

– Одилжон ака, бугун бизникига борасиз. Онам айтиб юбордилар, – деди.

Уйланиб қолдим. Тўй ўтмасдан бўлажак қайнона даргоҳига бориш, у билан юзма-юз бўлиш... қандай бўларкин? Эҳтимол, у мени тўй тараддудини кўраверишим учун айтиб юборгандир. Шу хаёллар билан Сайёраларникига кириб бордим. Қош-кўзлари Сайёраникидек тим қора бир аёл очиқ чеҳра билан қарши олди мени. У Сайёранинг онаси эди. Уйда икки меҳмон ҳам бор эди.

– Танишинг, – деди Сайёра менга, – холам билан поччамлар. Улар ҳузурига бехосдан кириб қолганим учун ўзимни алланечук ҳис этдим.

– Сўраганнинг айби йўқ, – деди Сайёранинг холаси анчадан сўнг, – ота-онангиз ким? Улар тузукроқ жойда ишласалар керак?

– Ота-онамни эслолмайман, болалар уйида катта бўлганман.

– Ўзингиз қаерда ишлайсиз?

– Заводда. Оддий ишчиман.

Савол-жавобдан юрагим зада бўлиб, бошқа хонага чиқдим. Сал ўтмай ҳалиги аёлнинг гаплари қулоғимга чалинди.

– Қизинғни кимга бераётганингни биласанми? У сағир бола экан. Ахир, қиз узатишнинг олди-бердиси бўлади, сўнгра қалин деган гаплар бор. Бошпанасиз кишининг қўлидан бу ишлар келармикан? Ўйлаб иш қил.

«Сағир!» Юрагимга ханжар қадалгандек бўлди. Кўзимга ҳеч нима кўринмади. Қулоқларим остида сағир, сағир, сағир деган сўз жаранглайди фақат. Карахт ҳолда кўчага чиқдим. Сағир! Гўё ҳамма менга қараб шундай деётгандай...

Уйга ҳолсиз кириб келдим. Бехосдан Ғафур Ғуломнинг машҳур шеъри ёдимга тушди.

Сен етим эмассан,
Тинчлан, жигарим!
Қуёшдай меҳрибон
Ватанинг—онанг...

Ўзимни қўлга олиб ичимдан отилиб чиқаётган фарёдни базўр тўхтатдим.

Шу пайт хонамга Сайёра билан унинг онаси кириб келди.

– Сизга нима бўлди, – деди Сайёранинг онаси. Опамнинг гапидан хафа бўлдингизми? Кечирасиз, уларни яхши ниятда чақирган эдим. Бундай дейишларини сира кутмаган эдим... Майли, менга мол-дунё эмас, сиздек ўғил керак. Йигит моли ерда, дейдилар. Ўксиманг ўғлим, Сайёрани сизга узатаман.

Онамнинг гапларидан сўнг кўнглим хиёл ёришди. Бирдан унинг бағрига ўзимни ташладим. Оҳ, бунчалар ҳароратли она бағри!

Ўша йили Сайёра билан иккимизнинг тўйимиз бўлиб ўтди. Заводдан мени ўқишга юборишди. Ўқишни тугатиб, яна ўз жамоам қучоғига қайтдим. Орадан уч йил ўтиб заводни бошқариш зиммамга тушди. Сайёра эса смена бошлиғи.

«Тоғ-тоғ билан учрашмайди, одам-одам билан учрашади» деганлари тўғри экан. Холага гапиришнинг пайти келган эди-ю, лекин ўзимни тийдим.

Асқар ЖАЛИЛОВ.

Суд очерки

ҚАБОҲАТ БОТҚОҒИГА БОТГАНЛАР

ёҳуд бир жиноий гуруҳнинг қилмишлари хусусида

(Давоми. Боши ўтган сонларда).

ТУЯ КЎРДИНГМИ?..

Саломат опанинг хонадонини «супуриб» чиқиш хамирдан қил суғургандек осон кечганидан мамнун икковлон ўмармаларини сотиб «соққа»га айлантириб, маишатларига сарфладилар. Айниқса, гиёҳвандлик моддаларига кўпроқ харж қилдилар. Шу боисдан ҳам уларнинг қўлида қанча пул бўлса ҳам камлик қилаверарди.

Икковлоннинг ўртага яримтаароқни қўйволиб белгилаган навбатдаги режалари тағин бир хонадонни «супириб» чиқиш бўлди.

– Сен яшайдиган уйнинг 35-хонадонида бир бойвачча бор, – деди Арол Қаҳрамонга. – У Қарши шаҳар «Ватанпарвар» ташкилотининг бошлиғи бўлиб ишлайди. Ихтиёр уни жуда яхши билар экан. Бугун шу одамнинг уйига тушамиз!

Бу «ёғли» таклиф Қаҳрамонга ҳам жуда ёқиб кетди. Икки шум ният гапни бир жойга қўйиб, Қаҳрамоннинг уйидаароқхўрлик қилиб, кетидан наша чекишди. Тун атрофга қора чойшабини ёпгач эса, худди кўршапалакка ўхшаб кўчага чиқишди.

Дастлаб нишонга олинган уйни кузатишди. Ичкаридан ҳеч ким чиқмади, ташқаридан ҳам кирмади. Яқинроқ бориб қарашса, уй ичи қоронғу, чироқлар ўчиқ.

– Демак, – деди Арол, – бу уйда ҳеч ким йўқ. Бу биз учун айни муддао. Қани, кетдик.

Икки талончи 3-қаватда жойлашган бу хонадонга қараб кўтарилишди. Қарашса, эшик қулфланган. Шунда Арол орқаси билан бориб эшикка ўзини зарб билан урганди у синиб очилиб кетди. Икковлари ичкарига отилишди. Хоналарда «тинтув» бошланди. Бироқ Арол:

– Қаҳрамон, сен пастга тушиб пойлоқчилик қилиб тур, бу ёғини ўзим эплаб чиқаман, – деди.

Қаҳрамон пастга тушиб кетди. Орадан бироз вақт ўтгач, юқоридан Арол тушиб келди. Унинг қўлида каттакон бир чарм сумка билан, яна бир катта латта сумка бор эди. Икковлари ими-жимида жуфтакни ростлашди. Болалар боғчаси биносига яқин борганларида Арол Қаҳрамонга ўз «улуши»ни берди-да, «туя кўрдингми?» деди.

– Йўқ, – деди унга жавобан Қаҳрамон ҳам.

Ўғрилар шундай дея хайрлашишди...

Ўша куни меҳмонда бўлиб, эртасига уйига қайтган хонадон соҳибаси Дилбар Тошпўлатова куйиб-ёниб шундай ҳасрат қилади:

Эрталаб уйимизга келсак, эшик синиб ётибди. Ичкарига кирсак ҳаммаёқ остин-устун қилиб ташланибди. Эс-ҳушимни йиғиб ҳисоб-китоб қилдим. Ўғрилар қизил рангли «Интернешнл» чет эл магнитофони, эркаклар туфлиси, ўзбекча олтин сирға, кичкина кўзли сирға, олтин узук, никоҳ узуги, кўзи тушган яна битта олтин узук, узунчоқ шаклдаги тағин бир сирға, шунингдек, ҳар хил материаллар, кийим-кечаклар ва бошқа буюмларни олиб кетишибди...

ТАНДИРДА ЁҚИЛГАН ЧОПОНЛАР...

Қарши шаҳар «Ватанпарвар» ташкилоти бошлиғининг хонадонидаги талончилик Арол билан Қаҳрамонни янада дадиллаштириб юборди. Нашани чекиб, ароқни ичиб олган икковлон бу гал Қарши шаҳридаги Тамарахоним кўчасида жойлашган 22-уйда яшовчи Тўхта Турсунованинг уйини «шилиб» чиқишни мақсад қилиб, тайёргарлик кўра бошлашди. Дастлаб хонадон эгаларининг турмуш тарзи ўрганилди. Қай пайтда уйдан чиқиб кетишлари, қай пайтда уйга қайтишларини аниқ билиб олишди. Кейин қайси уйда кимлар бўлиши, кимлар қайси уйда ухлаши уларга беш қўлдек аён бўлгач, енг шимариб ишга киришишди.

Ўғрилар ҳеч ким яшамайдиган уйнинг деразасидан киришни режалаштиришди. Ярим тунда ҳамма уйқуга кетган бир пайтда эса кўча томондаги деразанинг ойнасини астагина олиб қўйиб, шу жойдан ичкарига киришди. Хонада ҳеч ким йўқлиги улар учун қулай шароит туғдирди. Тўрт жуфт костюм-шим, 7 дона эркаклар шими, икки қирқим материал, бир дона оқ рангли кўйлак, 20 дона чопон, уч метр бекасам, 8 дона кийилган, аёллар кўйлаги, костюм ва 2500 сўм пул, ҳатто бир дона соқол оладиган устарагача олиб, қуён бўлишди».

Бироқ, хонадон эгалари Қаҳрамондан шубҳалана бошлашди. Ҳатто уни милиция ходимлари ҳам бир-икки бор чақириб сўроқ қилишди. Бу унинг хотини Хадича Хосиятовани сергаклантирди. У уйини кўздан кечирса, чиндан ҳам 12 та чопон бўз материалга ўралганча бир четда турибди. Агар милиция ходимлари буни кўриб қолишса борми, – деб ўйлади у, – нақ Қаҳрамонни ўғрига чиқариб қўя қолишади.

Хадича шундай дея, қайнисинглиси Фотима Ражабова билан биргаликда чопонларни олиб тандирда ёқа бошлашди. Шу онларда эрининг опаси Шарофат Ражабова ҳам келиб қолди. Хадича унга ҳам воқеани айтиб берди. Учовлари бир бўлиб, чопонларнинг ҳаммасини битта-битта қилиб, навбати билан ёқиб тугатишди. Охирида чопонлар ўралган бўзни ҳам ёқиб, ҳузур қилишди.

Шундай қилиб ўғирланган чопонлар ўғрига насиб қилмади.

ҚАҲРАМОНГА ҚИЛИНГАН СУИҚАСД

Ихтиёр Худойқулов билан Ботир Умаров Қаҳрамон Ражабовни отиб ўлдиришга аҳд қилишди. Сабаби, ўзларига ва ёлғиз Яратганга аён. Балки бунга ўша кунларда Қаҳрамоннинг жиноятчиликда гумон қилиниб, ҳуқуқни ҳимоя қилиш идораларининг ходимлари сўроқ қилишаётгани сабаб бўлгандир. Агар жиноят очилиб қолса, ўзи ҳам қўлга тушишини ўйлаб тўда боши Арол уни ўлдиртиришга аҳд қилгандир... Лекин нима бўлганда ҳам Қаҳрамонни отиб ўлдириш мақсадида икковлон йўлга чиқишди. Улар дастлаб «нишон»нинг қаерда бўлишини ўрганишди. Кейин машина ёллаб изига тушишди.

Қарши автобус шоҳбекати. Одам дегани қайнайди. Биров автобусга чиқади, биров тушади. Бошқа биров эса қатор-қатор тизилиб турган енгил автомашиналарни ёллайди. Ана икки киши Ж 25-11 КФ рақамли «Москвич-412» машинасига яқинлашди. Улардан бири ҳайдовчидан:

– Бизни Деҳқонободга олиб бориб қўя оласизми? – деб сўради.

– Бош устига. Бироқ, кечирасиз-у, аввал «бензин пулини» келишиб оламиз.

– Нима, от билан туя бўлармиди? Берамиз, оғзингизга сиққанини сўрайверинг.

Ҳайдовчига бунақа бойвачча йўловчилар кам дуч келар эди. Дарҳол уларни машинасига ўтқаза қолди. Бироқ, «йўловчилар» машинага ўтириб олгач, ўз «ҳукм»ларини ўтказа бошладилар. Дастлаб Насаф кўчасига ҳайдашни буюришди, «кейин собиқ «Аврора» жамоа хўжалигига қараб юришди. Йўл-йўлакай «йўловчилар» уйларига ҳам кириб чиқишди. Лекин ҳайдовчи билан келишилган Деҳқонободга бориш масаласини чўзаверишди. Бир жойда ўтиришмади ҳам. Шаҳар айланиб кимнидир излашди.

Ниҳоят уларнинг қаршисидан бир «Москвич» автомашинаси чиқиб қолди. Уни Қаҳрамон бошқариб борарёни ва ортида эса унинг қайнисинглиси Рисолат қайниси Тоҳир ва қўшниси Асилбеклар ўтирарди. Уларни кўрган Ихтиёр Худойқулов ҳайдовчи Ҳикмат Қосимовга:

– Ана шу «Москвич»га тез етиб олайлик, газни бос, – деб буйруқ қилди.

Ҳайдовчи буйруқни дарҳол бажарди. Машиналар ёнма-ён бўлгач, Ботир Қаҳрамон билан сўрашгандек бўлди. Ихтиёр эса ўтирган ўриндиғининг пастидаги сумкасидан бир қирқма милтиқни олиб Қаҳрамонни нишонга олди. Лекин у шеригининг қўлига тегиб отилиб кетди, ўқ томни тешиб чиқди. Аммо Ихтиёр ҳовуридан тушмади. Икковлон ўзаро тортишиб кетишди. Натижада машина деразасидан Қаҳрамонни нишонга олаётган милтиқ йўналиши ўзгариб қурол тутган Ботирнинг ўз оёғига тегиб кетди. Бу фожиадан сўнг икковлон машинани орқага қайтаришди. Улар йўл-йўлакай ҳайдовчига:

– Агар бу воқеа ҳақида бирор кишига гуллаб қўйсанг, сени ҳам хонадонингдагиларга қўшиб қириб ташлаймиз, – деб дўқ уришди. Ихтиёр ўз уйида тушиб қолди. Ботир машина ичидаги гилзаларни териб олди. Шаҳардаги савдо маркази дўкони биноси олдида машинадаги қон юқларини ювиб тозалади. Ҳайдовчига яна бир дўқ уриб, машинадан тушиб қолди.

Орадан бир неча кун ўтгач, яна Ҳ. Қосимовнинг машинасига ўтирган йўловчилар шаҳар травматология бўлимига олиб боришини сўрашди. Ҳайдовчи айтилган жойга боргач, не кўз билан кўрсинки, у ерда ўша куни машинасидаги йўловчилар – отиш учун нишонга олган «Москвич» автомашинаси ҳайдовчиси турибди. У Қосимовга яқин келди.

Энди воқеанинг давомини ҳайдовчининг ўзидан эшитинг:

– Ҳайдовчи мендан ўша куни нима бўлганини сўради. Мен унга рост гапни айтдим. «Аслида у бола сизни отмоқчи эди. Лекин олдинда ўтирган киши унинг қўлига уриб юборди. Ўқ менинг машинамнинг томини тешиб ўтди. Иккинчи ўқ эса боланинг ўз оёғига тегди» дедим. Шундан кейин у йигит ҳам менга:

– Агар бу ҳақда бирор кишига айтсанг, сени ҳам пешонангдан отамиз. Оилангни ҳам қирамиз, – деб қўрқитди.

Шу боисдан бу ҳақда ҳеч кимга айтганим йўқ. Милицияга ҳам хабар қилмадим. Чунки бу ишни қилсам, улар чиндан ҳам мени ўлдиришлари мумкин эди.

Энди воқеанинг давомини Ихтиёрнинг ўзидан эшитинг:

– Ўша куни мени Ботир акам уйимга киритиб қўйиб, кейин бошқа машинада касалхонага олиб бордилар. Мен шифокорларга оёғимга сим кириб кетди, – дедим. Бир ой даволангач, соғайиб чиқдим...

Муҳиддин МУСАЕВ,
Тошкент вилояти прокуратурасининг криминалист прокурори,

Мурод КАЛОНХОНОВ,
«Адолат» мухбири.

(Давоми бор).

УЗОҚ ЯШАШНИНГ СИРИ

● 109 ёшли Люй Цзизин Хитойда энг узоқ яшаётганлардан бири. У ўзининг узоқ яшаш сирини ва ниҳоят маълум қилди: кўп яшаш учун ҳар куни нонуштада 4 та тухум ейиш керак экан.

Мутолаа

ҲУҚУҚИЙ БИЛИМЛАР МАЖМУИ

«Ҳаёт ва қонун» журналининг ҳам 2002 йил биринчи сони босмадан чиқди. Журналнинг ушбу сони Ўзбекистон Республикаси Адлия вазири А. А. Полвонзоданинг «Устувор вазифалар тараққиётга хизмат қилади» деб номланган мақоласи билан бошланади.

Мақолада Президентимиз Ислом Каримовнинг 2001 йилда Республикани ижтимоий ривожлантириш якунлари, иқтисодий ислоҳотларнинг боришини баҳолаш ҳамда 2002 йилги вазифаларга бағишланган Вазирлар Маҳкамаси йиғилишида қилган маърузаси, жумладан, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш борасида ўртага қўйилган вазифаларни амалга оширишда тадбиркорликни ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилиш борасидаги ишлар ҳолати чуқур таҳлил этилган.

«Конституция ва биз», «Халқаро илмий-амалий конференция», «Минтақавий сиёсат», «Халқаро ҳуқуқ», «Тараққиёт ва жиноят» каби қатор рукнлар остида бир-биридан ўқишли мақолалар берилганки... буёғини журнални топиб, ўқиб олаверасиз...

«Ҳаёт ва қонун» журналининг ушбу сони ҳам фуқароларнинг ҳуқуқий маданиятини ошириш, қонун устуворлигини таъминлаш ва адолат мезонларини қарор топтиришга хизмат қилади, албатта.

Раъно МАХМУДОВА,
«Адолат» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2002 йил 9 апрелдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қийматини белгилади. Шунга кўра:

1 АҚШ доллари
699 сўм 65 тийин.

Закийлар заковати

ВАЛИЙЛИКДА ҲИКМАТ КЎП

Ҳожа Баҳоуддин замондошлари хотирлашича, ёшлик чоғларида ҳам жуда кўп кароматлар кўрсатган. Бир йили Қарши вилоятида қурғоқчиликдан экинлар ва ўт-ўланлар қовжираб, куйиб кетган. Халқ ва мол-ҳолларга қирғин келиш хавфи яқинлашган. Ана шунда қаршиликлар Ҳожанинг бир муридини Бухорои шарифга, Шайх Баҳоуддин ҳузурига, ундан мадад сўрашга юборишади. Мурид Қасри Орифонга етиб келгач, Ҳожа Баҳоуддин бундай деди:

– Сени қаршиликлар қурғоқчилик важидан юборибдурлар. Хўб, бир оз шошмай турғил.

Сал ўтмай, Қарши устида булутлар тўпланиб, ёмғир ёға бошлади. Эртасига мурид Қаршига қайтишга рухсат олди. У қайтиб боргунича, уч кун муттасил ёмғир ёғди. Шу тариқа, Қарши вилояти қурғоқчиликдан қутулди.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

Ўзбекистон Миллий университети ҳуқуқшунослик факультети жамоаси факультетнинг Давлат ҳуқуқи назарияси ва тарихи кафедраси катта ўқитувчиси, юридик фанлари номзоди Шуҳрат Қобиловга акаси **Қўзи РЎЗИЕВ**нинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

● «Адолат» газетасининг навбатдаги сони 26 апрелда чиқади.

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Т. О. ДАМИНОВ, А. Ғ. ҒУЛОММАҲМУДОВ, А. ЖЎРАБОЕВ, Р. З. АҲМАДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Р. Р. ҲАЙДАРОВ, М. МЎЙДИНОВ, К.РИХСИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Р. М. АЗИМОВ, Т. И. ЭРГАШЕВ, А. МАМАЖОНОВ, Ў.Ф. ЖЎРАЕВ, Н. НУРМАТОВ, М. КАЛОНХОНОВ, Д. Ғ. ТОШМУҲАМЕДОВА, З. Т. ТЎРАҚУЛОВ (ўз мухбир).

Мулоқот учун телефонлар:
Қабулхона — 133-41-89.
Хатлар ва шикоятлар бўлими — 136-55-64.
Котибият — 136-55-96.
Факс: (8.371) 133-41-89.

МАНЗИЛИМИЗ: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси-32.

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат Матбуот қўмитасидан 140 рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма Г— 300, Ҳажми—2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт - матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Навбатчи— Илҳом СИДДИҚОВ | Саҳифаловчи — Бахтиёр ҚЎШОҚОВ

Газета IBM компьютерида терилди.

Босишга топшириш вақти—20.00. Босишга топширилди 20.00.